

Onderwerp: Voorstel vaststellen concept Participatiebeleid

Datum vergadering: 6-3-2024

Registratienummer: 1969493 versie 2

Besluitnota

Onderwerp

Participatiebeleid Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Voorgesteld besluit

Het 'Participatiebeleid Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden' (DM 1881086) en de participatie- en inspraakverordening (DM 1974929) vast te stellen, om transparant te zijn over onze visie op en uitgangspunten voor participatie, en de organisatie een leidraad te geven voor de inrichting van onze projecten en processen..

Inleiding

De toenemende verwevenheid van wateropgaven met maatschappelijke ontwikkelingen vraagt om intensievere samenwerking met anderen op alle schaalniveaus, van bewoner tot rijk. In het waterbeheerprogramma 2022-2027 is de ambitie vastgelegd om anderen meer te betrekken bij onze opgaven, en zelf meer inbreng te leveren in processen van anderen. Het is essentieel om als overheid transparant te zijn over de manier waarop je deze invloed wilt organiseren. Het vaststellen van een visie en uitgangspunten in dit participatiebeleid is daarvoor een start. HDSR had nog geen participatiebeleid, maar we organiseren wel veel participatie. In de loop der jaren is dit in verschillende werkprocessen al meer of minder gestandaardiseerd, dus de uitgangspunten en werkwijzen zijn niet nieuw. Dit participatiebeleid sluit daarbij aan.

De aanleiding om dit beleid nu vast te stellen, is de Omgevingswet, die 1 januari 2024 van kracht wordt. Vanuit de Omgevingswet is het voor overheden verplicht om een vastgesteld participatiebeleid te hebben.

Beoogd effect

Met het vaststellen van een participatiebeleid beogen we transparant te zijn naar de buitenwereld over hoe wij participatie zien en hoe we dat willen organiseren. Het vormt daarmee ook een leidraad voor de organisatie en voor het bestuur.

Argumenten

1. *Het concept participatiebeleid maakt voor onszelf en de buitenwereld duidelijk dat wij participatie belangrijk vinden*
Door onze visie en uitgangspunten vast te leggen, kunnen mensen ons daar ook op aanspreken. Daarnaast vormt het een leidraad voor de inrichting van onze eigen projecten en processen.
2. *Het vaststellen van het participatiebeleid is een verplichting onder de Omgevingswet*
Voor bepaalde instrumenten van het waterschap geldt een motiveringsplicht voor het participatieproces. Dit is in het participatiebeleid opgenomen. Ook zijn overheden verplicht om een participatiebeleid en -verordening te hebben en daaraan uitvoering te geven. Dit beleid geeft hieraan invulling. Naast dit beleid wordt ook een participatieverordening opgesteld.

3. *Het concept participatiebeleid sluit aan bij de waarden en werkwijzen van ons waterschap*
In het waterbeheerprogramma 2022-2027 is de ambitie vastgelegd om anderen meer te betrekken bij onze opgaven, en zelf meer inbreng te leveren in processen van anderen. Participatie is dan ook niet nieuw voor HDSR. We organiseren dit voor veel projecten en processen. Het beleid sluit daarop aan en een eerste concept is getoetst bij medewerkers op het gebied van samenwerkingsprojecten, omgevings- en relatiemanagement, vergunningverlening & handhaving, ruimtelijke ordening en peilbesluiten.

Kanttekeningen

1. *Participatie blijft maatwerk; het beleid geeft geen blauwdruk voor hoe een participatieproces georganiseerd moet worden.*
Het beleid geeft niet alle antwoorden en het is geen 'afvinklijstje'. Ook na het vaststellen van dit beleid blijven we ontwikkelen en leren. We willen periodiek evalueren of we de visie en uitgangspunten moeten bijstellen.
2. *Het is niet mogelijk/nodig om bij al onze werkzaamheden een participatieproces te organiseren.*
De mate van participatie hangt af van de impact die een project of proces heeft op mede-overheden, bewoners of andere betrokkenen. Het inrichten van een participatieproces is daarom altijd maatwerk en niet voor alle projecten en processen is een uitgebreid participatietraject nodig.

Financiën

Aan het vaststellen van het concept participatiebeleid aan sich zijn geen kosten verbonden. De implementatie ervan ligt in het verlengde van de huidige werkwijzen, waar participatie een onderdeel is van projecten en programma's. Waar meer nodig is qua participatie, wordt dit financieel gedekt door de projecten en programma's zelf.

Vervolg

- Met de interne organisatie werken we verder aan (rol)bewustzijn. Per afdeling gaan we in gesprek over de implementatie van het participatiebeleid in bestaande werkprocessen. Inventarisatie vindt plaats na vaststelling van het beleid (Q2 2024), implementatie volgt na de zomer 2024.
- We maken werk van de ambtelijk-bestuurlijke samenwerking op participatie. Waar het waterschap de rol heeft van participerende overheid, wordt bij het algemeen bestuur opgehaald welke inbreng voor participatie gewenst is. Voorbeelden hierbij zijn het watersysteem op de Utrechtse Heuvelrug en het thema dierenwelzijn.
- Het participatiebeleid is een dynamisch stuk dat we blijven ontwikkelen. Tegelijkertijd is participatie maatwerk, waarbij voortdurend gekeken moet worden of we het juiste doen. Eind 2024 evalueren we hoe het huidige beleid in de praktijk werkt. De evaluatie moet daarna periodiek (jaarlijks) plaatsvinden, om bij te kunnen sturen als de veranderende wereld om ons heen daarom vraagt.

Communicatie

Vanuit de opgave Omgevingswet wordt begin 2024 zowel intern als extern gecommuniceerd, waarbij participatie wordt meegenomen. Belangrijk daarbij is uitstralen dat participatie niet iets nieuws is, maar dat we vastleggen wat we al doen en daarin verder willen ontwikkelen. Om het participatiebeleid en de uitwerking daarvan nog meer te laten landen in de ambtelijke organisatie, organiseren we een lunchlezing na vaststelling van het beleid en gaan we in gesprek met de teams die veelal te maken hebben met participatietrajecten.

Samenwerking & participatie

Het beleid legt vast hoe wij de afgelopen jaren al intensief samenwerken met partners en belanghebbenden bij de realisatie van onze opgaven, waar we ook regelmatig met hen samen op hebben gereflecteerd. Aanvullend is gekeken naar het participatiebeleid van andere waterschappen, met name van Waterschap Vallei&Veluwe en Hoogheemraadschap van Delfland.

Bijlagen

Participatiebeleid (DM1881086)

Inspraakverordening (DM 1974929)